

Budapest, 2016. szeptember 15.

Tarlós István
főpolgármester
Budapest Főváros Önkormányzata
Budapest

Tárgy: Robogók okozta levegő- és zajszennyezés megszüntetése

Tisztelt Főpolgármester Úr!

Budapesten szinte elhanyagolható a robbanómotoros robogóknak a közlekedésben betöltött szerepe, ennek ellenére rendkívül nagy mértékben járulnak hozzá a levegő- és zajszennyezéséhez.¹ Különösen súlyos a helyzet azokon a helyeken, ahol koncentráltan és nagy gyakorisággal használnak ilyen robogókat, hiszen az itt lakók, illetve közlekedők közvetlenül vannak kitéve a szinte elviselhetetlen töménységű kipufogógáznak és gyakori erős zajnak. A robbanómotoros robogók közlekedése számos forgalomcsillapított utcában sokszor igen kellemetlenül érinti az ott kikapcsolódni vágyó embereket is a (például a Ráday utcában a vendéglátóhelyek szabadban ülő hazai és külföldi vendégeit).

Megfelelő intézkedések hiányában a helyzet várhatóan tovább fog romlani, mivel az autózást korlátozó (egyébként helyes és támogatandó) intézkedések, mint például egyes utak, területek forgalomcsillapítása vagy a dugódíj bevezetése, ösztönzi a robogók használatát a fővárosban.

Világszerte számos jó példa igazolja, hogy a nagyvárosokban van ennek a súlyos problémának egy látványos, könnyen és szinte mindenki meglepedésére szolgáló megoldása: a robbanómotoros kétkerekű járművek elektromos kétkerekűekre cserélése.

¹ Ld. például:

- Scooters pollute more than lorries. Scooters give off thousands of times more smog-causing pollutants than larger vehicles, according to research, The Telegraph, 2014.05.04., <http://www.telegraph.co.uk/news/science/science-news/10834679/Scooters-pollute-more-than-lorries.html>
- Study shows two-stroke scooters dominant source of air pollution in many cities; asymmetric polluters. 2014. május 23., <http://www.greencarcongress.com/2014/05/20140523-platt.html>
- Two-stroke scooters are a dominant source of air pollution in many cities. 2014, <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/articles-journals/two-stroke-scooters-are-dominant-source-air-pollution-many-cities>,
- <http://www.nature.com/articles/ncomms4749#s1>, <https://www.repository.cam.ac.uk/bitstream/handle/1810/245612/Platt-2014-NatureCommunications-3.pdf?sequence=1>
- Pollution: mopeds and scooters are the dominant source, 2014.05.30., <https://www.researchitaly.it/en/understanding/press-media/news/pollution-mopeds-and-scooters-are-the-dominant-source/>
- Assessing the Health Impact and Social Costs of Mopeds: Feasibility Study in Rome. World Health Organization, 2014, http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0004/111388/E83257.pdf
- Scooters: Europe's Pollution Machines, <http://www.forbes.com/sites/alexberozow/2014/05/14/scooters-europes-pollution-machines/#5df020ac69fb>

Ezért fordulunk javaslattal Önhöz, mint a Fővárosi Önkormányzatot vezető főpolgármesterhez. Kettős intézkedést látunk szükségesnek és megvalósíthatónak: a járműcsere támogatását és a súlyosan szennyező járművek fokozatos kitiltását a fővárosból.

Többféle lehetőség nyílik arra, hogy a Fővárosi Önkormányzat támogassa az elektromos kétkerekű járművek elterjesztését, például:

- Jelentős felvilágosító tevékenységre lenne szükség, mivel az elektromos kétkerekű járművek elterjedésének egyik legnagyobb akadálya az ezzel kapcsolatos ismeretek hiánya.
- Előkészítés alatt áll Budapesten a BUBI mintájára működő villanykerékpár-bérelti konstrukció kialakítása.² Bízunk benne, hogy egy felhasználóbarát rendszer mielőbb bevezetésre kerül, ami széles körű felhasználásra ösztönöz.
- Célszerű lenne hasonló rendszert kialakítani villanyrobogókkal is. Ilyen szolgáltatások már több városban működnek, illetve bevezetés alatt vannak.³
- Kezdeményezni kell a kormánynál, hogy kedvező feltételeket biztosítson a villanyrobogók lízingelésére. (Hasonlóan ahhoz, ami jelenleg a személygépkocsik lízingjére vonatkozik.⁴) Egyébként nagy a valószínűsége, hogy egy ilyen pénzügyi konstrukció állami beavatkozás nélkül is kifizetődő lesz a lízingelő cég számára a viszonylag nagyobb futásteljesítményű robogók esetén, hiszen a villanyrobogók, villanykerékpárok üzemeltetése jóval olcsóbb, mint a robbanómotoros robogóké: a beruházás a sokkal alacsonyabb üzemanyag-költségnek és karbantartási költségnek köszönhetően egy-két év alatt megtérülhet.⁵ Azonban ehhez is szükséges az állami, illetve önkormányzati felvilágosító tevékenység. A kedvezményes lízing lehetőségének biztosítása pedig még inkább felgyorsítaná a folyamatot.

A fenti intézkedésekkel párhuzamosan azokon a napokon, amelyek esetében a megelőző napon a levegő PM₁₀-, NO_x- vagy NO₂-szennyezettsége bármely budapesti automata mérőállomáson meghaladta a 24 órás, illetve órás határértéket, meg kell tiltani a robbanómotoros két- és háromkerekű járművek közlekedését

- 2017. június 1-jétől az V. kerületben,
- 2018. június 1-jétől a Hungária körút és a Budai körút által határolt területen belül,
- 2019. június 1-jétől Budapest egész területén.

² Ilyen rendszer már számos európai városban működik, többek között Kaposváron is (ld.

<http://cityebike.hu/kaposvar/>)

³ Ld. például:

Bosch launches shared mobility electric scooter service in Berlin,

<http://www.traffictoday.com/news.php?NewsID=80838>

Des scooters électriques partagés bientôt en libre-service à Bruxelles,

<http://www.lesoir.be/1263716/article/economie/2016-07-11/des-scooters-electriques-partages-bientot-en-libre-service-bruxelles>

⁴ Ezt a Levegő Munkacsoport többször bírálta, többek között az „Adócsalás személygépkocsi-elszámolással és egyéb trükkökkel” című tanulmányában, <https://www.levego.hu/sites/default/files/kiadvanyok/adocsalas.pdf> (a 14. oldaltól)

⁵ Csak egy példával szemléltetnénk a megtakarítási lehetőségeket. Egy robbanómotoros robogó ára 300 000–1 200 000 forint, egy villanyrobogóé 900 000–1 600 000 forint. Amennyiben a villanyrobogó naponta 100 kilométert tesz meg az év 250 napján, akkor csak az üzemanyagköltségen 500 000 forintot takaríthat meg egy év alatt. (Egyébként például egy pizzafutár naponta 200 kilométert is megtesz a robogójával.) Ezen felül még számottevő megtakarítás származik az alacsonyabb karbantartási költségeknek köszönhetően.

Ld. még:

Electric scooters cost you much less than gas scooters, Ewizz, 2014.05.28., <http://www.ewizz.co.za/electric-scooters-cost-you-much-less-than-cheaper-gas-scooters/>

It pays off, <http://govecsgroup.com/en/b2b/go-transport/das-rechnet-sich/>

(Természetesen célszerű lenne ilyen esetben a legrosszabb környezetvédelmi osztályba tartozó személy- és tehergépkocsik közlekedésének a megtiltása is, azonban ez a gyakorlatban egyelőre nehezen lenne kivitelezhető. Ezért azt javasoljuk, hogy a Fővárosi Önkormányzat hívja fel a médián keresztül az érintetteket, hogy lehetőleg ne használják a járműüket.)

Egyes forgalomcsillapított utcákból már ennél korábban is célszerű lenne kitiltani a robbanómotoros két- és háromkerekű járműveket.

Egy ilyen intézkedés nem lenne egyedülálló, hiszen a világ számos városában már – környezet- és egészségvédelmi okokból – megtiltották vagy tervezik megtiltani ezeknek a járműveknek a közlekedését nemcsak a különösen szennyezett napokon, hanem általában is.⁶

Úgy véljük, hogy a fentebb javasolt intézkedéssorozat látványosan hívhatja fel a figyelmet a villanyhajtású kétkerekű járművek lehetőségeire a városi közlekedésben, elősegítve a kormány Jedlik Ányos Tervének megvalósítását. Emellett alkalmas arra, hogy a Fővárosi Önkormányzatot a városlakók egészségére, nyugalma gondot viselő testületként mutassa be.

Javaslatunkkal kapcsolatban mielőbbi válaszát várva,

üdvözlettel:

Tóth Attila
kurátor
Szélessáv Alapítvány

Lukács András
elnök
Levegő Munkacsoport

**Levegő Munkacsoport, 1085 Budapest, Üllői út 18.; tel.: 411-0510; lukacs@levego.hu
Szélessáv Alapítvány, 1137 Budapest, Pozsonyi út 9.; tel. 39-1034; info@szelessavalapitvany.hu**

⁶ Ld. például:

- The Moped Menace in the Netherlands, <https://bicycledutch.wordpress.com/2013/02/23/the-moped-menace-in-the-netherlands/>
- Will a full ban on Motorcycles be enforced in China's major cities? 2013.10.31., <http://www.quora.com/Will-a-full-ban-on-Motorcycles-be-enforced-in-Chinas-major-cities>
- Motorcycle ban one of many sweeping edicts in China, 2006.12.08., <http://www.alternativecruisers.com/index.php?topic=2347.0>
- Striking pictures show China's enormous 'motorbike graveyard' where thousands of vehicles are abandoned following strict ban, 2016.04.05., <http://www.dailymail.co.uk/news/peoplesdaily/article-3524655/Striking-pictures-China-s-enormous-motorbike-graveyard-thousands-vehicles-abandoned-following-strict-ban.html>
- Vietnam capital sets target to ban motorbikes, <http://www.bbc.com/news/blogs-news-from-elsewhere-36661847>
- EPA plans to ban 2-stroke scooters in 2020, says head, 2016.08.11, <http://www.chinapost.com.tw/taiwan/national/national-news/2016/08/11/475135/EPA-plans.htm>